

ความสอดคล้องของนโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรม
กับเอกลักษณ์ของปัญหาอาชญากรรมชุมชนเมือง
จังหวัดอ่างทอง

อาณัฐชัย ก้อนทอง ¹

¹ ร.ต.ท.อาณัฐชัย ก้อนทอง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารงานยุติธรรม
ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ความสอดคล้องของนโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรมกับเอกลักษณ์ของปัญหาอาชญากรรมชุมชนเมืองอ่างทอง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเอกลักษณ์ของปัญหาอาชญากรรมชุมชนในเขตพื้นที่ สภ.เมือง จังหวัดอ่างทอง ศึกษาความสอดคล้องของนโยบายการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับเอกลักษณ์ของปัญหาอาชญากรรมชุมชนในเขตพื้นที่ สภ.เมือง จังหวัดอ่างทอง โดยมีวิธีการศึกษา คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) เพื่อนำมากำหนดกรอบในการออกแบบสอบถาม (Questionnaire) และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษาด้านเอกลักษณ์ของปัญหาอาชญากรรมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นมากที่สุดในด้านเวลา เมื่อพิจารณาตามประเภทของอาชญากรรมคดีอาชญากรรมมักจะเกิดในช่วงเวลาเฉพาะที่ค่อนข้างแน่นอนตามแต่ละประเภทคดี ด้านลักษณะการเกิด/พฤติกรรมคนร้าย ในประเด็นพฤติกรรมทางอาชญากรรมที่ร้ายแรงหรือคดีอุกฉกรรจ์มักเริ่มต้นจากไม่ยึดถือระเบียบแบบแผนไม่เคารพกติกาและไม่รักษาวินัยก่อน แล้วจึงจะขยายไปสู่การประกอบอาชญากรรมที่ร้ายแรง ด้านจำนวนอาชญากร ในประเด็นคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินซึ่งเป็นคดีที่เกิดขึ้นบ่อยในชุมชนมักพบว่า ผู้ก่อเหตุเป็นกลุ่มอาชญากรรมที่มีมากกว่า 2 คนขึ้นไป ด้านสถานที่เกิดเหตุในประเด็นการเกิดอาชญากรรมของชุมชนเมืองพบว่ามักเกิดบริเวณที่มีดและในพื้นที่บริเวณซอยเปลี่ยว ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ในประเด็นประชาชนคอยเป็นหูเป็นตาและแจ้งข่าวเบาะแสต่างๆ ให้กับตำรวจท้องที่ทราบและดำเนินการตรวจสอบ ด้านนโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ในด้านความสอดคล้องของนโยบายการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องมากที่สุดในด้านของนโยบายการควบคุมปัญหาอาชญากรรม มุ่งเน้นการป้องกันอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม

โดยการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงตามอำนาจหน้าที่และแหล่งมั่วสุม เพื่อตัดช่องโอกาสและไม่เป็นแหล่งบ่มเพาะอาชญากรรมในประเด็นของนโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับภาค มีการพัฒนาความรู้ด้านการปราบปรามอาชญากรรมและการสืบสวนให้สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ การใช้ดุลยพินิจ และเทคนิคต่างๆ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในประเด็นของนโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรม ระดับจังหวัด มีการรณรงค์เผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์ รวมทั้งการนำเสนอต่อที่ประชุมสัมมนาเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และในประเด็นของนโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับสถานีตำรวจ เจ้าหน้าที่ตำรวจมีการส่งเสริมให้ประชาชนรับทราบโครงการสำรวจความปลอดภัยของบ้านเรือนและโครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย เพื่อให้ประชาชนมีการป้องกันตนเองมากขึ้น

คำสำคัญ : เอกลักษณ์ของปัญหาอาชญากรรม นโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรม อาชญากรรมชุมชนเมือง

Abstract

The objectives of the study on ‘agreement between crime prevention policies and identities of crime problems of Mueang Ang Thong Community’ are to study on the identities of crime problems in Mueang District, Ang Thong Province, to study on the agreement between the crime prevention policies by the Royal Thai Police and the identities of the crime problems in Mueang District, Ang Thong Province. This study starts with the in-depth interviews for setting the framework for the design of the questionnaire to be used for collecting information.

The findings from the issues of identity crime reveal that the samples are aware of the time identity of the community. As for the types of crimes, it is discovered that the crimes of each type occur at a certain time. The precise identities of the crimes in the community are the occurrence and the criminals’ behaviours. Most crimes take start from the lack of adherence to the regulations and disciplines before expanding to more severe ones. It is also discovered that the most committed crime in the community is the mug. Most crimes are committed by groups of two or more criminals at dark areas with few passers-by. The samples deem that the locals make reports of crimes to the police so that the police officers know about and investigate on the crimes.

The findings from the issues of crime control policy by the Royal Thai Police that is most appropriate is the crime prevention based on environs by managing the risk areas and the areas where

people with criminal elements gather together. The regional crime prevention policy that is most appropriate is the development of knowledge of crime suppression and investigation that enable police officers to analyze the situations and uses techniques and modern technologies in the effective manner. The provincial crime prevention policy that is most appropriate is the dissemination of the related knowledge through printed media and the seminars that are held to boost people's knowledge of the avoidance of situations that make them bear higher risks of being crime victims. It is also deemed that the crime prevention policy of the police station is most appropriate is the officers' campaign to enable the locals to know about the patrolling program to secure the locals' houses and the neighbor alert campaign that encourage the locals to have more self-protection.

Keywords : identities of crime problems, crime prevention policies, Urban Crime

บทนำ

การป้องกันและควบคุมอาชญากรรมในเขตเมืองนับว่าเป็นภารกิจที่มีบทบาทในสถานการณ์ของสังคมไทยในปัจจุบันและยังสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการป้องกันการเกิดอาชญากรรมและการก่อการร้าย อันจะทำให้ปัญหาอาชญากรรมและการก่อการร้ายในสังคมลดน้อยลง ดังนั้น การป้องกันและควบคุมอาชญากรรมในเขตเมืองจึงเป็นประเด็นที่สำคัญอย่างยิ่งในสถานการณ์ของสังคมไทยในปัจจุบัน ในเรื่องการป้องกันอาชญากรรมและการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและบทบาทของภาคีการพัฒนาต่างๆ กล่าวคือ ทุกภาคส่วนรวมถึงประชาชนในชุมชนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญในการร่วมมือกันป้องกัน เผื่อระวังเหตุภัยอันตรายของชุมชนของตนเองและให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการปรับสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย ลดพื้นที่เสี่ยงในชุมชน โดยหน่วยงานภาครัฐต่างๆ เข้าสนับสนุนแต่อย่างใดก็ดี เจ้าหน้าที่ตำรวจยังคงมีบทบาทสำคัญในการดูแลความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในชุมชนด้วยการสร้างความไว้วางใจให้กับคนในชุมชน เพื่อนำมาซึ่งความร่วมมือระหว่างคนในชุมชน ตำรวจ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันป้องกันอาชญากรรม ลดปัญหาอาชญากรรม ความหวาดกลัวอาชญากรรม และความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยในชุมชนนั้นๆ จากปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นได้มีการศึกษาเทคนิควิธีต่างๆ เพื่อป้องกัน แก้ไข และลดความรุนแรงของปัญหาอาชญากรรมในลักษณะต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่เมือง

สถานีตำรวจภูธรเมืองอ่างทอง เป็นหน่วยงานหนึ่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และควบคุมอาชญากรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้อยู่ในระดับที่ไม่กระทบต่อการดำรงชีวิตปกติของประชาชนในสังคม จำเป็นต้องตระหนักและเพิ่มบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้มากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับกับความคาดหวังของสังคมที่ต้องการให้ตำรวจมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ปัญหาการก่อการร้าย และการอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนใน

รูปแบบต่างๆ

จากสถิติอาชญากรรมของสถานีตำรวจภูธรเมืองอ่างทอง เมื่อเปรียบเทียบจำนวนคดีที่ได้รับแจ้งและคดีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมได้คิดเป็นร้อยละ 89 แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียด จะพบว่าการติดตามจับกุมอาชญากรในบางคดีทำได้เพียงส่วนน้อยเท่านั้น

ตารางที่ 1

เปรียบเทียบจำนวนคดีที่จับได้กับจำนวนคดีที่ได้รับแจ้งของ
สถานีตำรวจภูธรเมืองอ่างทอง ปี 2557

ประเภทคดี	จำนวนที่ได้รับแจ้ง	จำนวนที่จับได้	คิดเป็นร้อยละ
คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	81,278 คดี	91,984 คดี	-
คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	14,192 คดี	4,466 คดี	31%
คดีที่น่าสนใจ	10,840 คดี	654 คดี	6%
คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ	4,578 คดี	2,116 คดี	46%
คดีอุกฉกรรจ์และ สะเทือนขวัญ	539 คดี	329 คดี	61%

ที่มา : กองสารนิเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2557

ชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง จัดเป็นชุมชนหนึ่งที่มีพื้นที่อยู่ในความดูแลของสถานีตำรวจภูธรเมืองอ่างทอง และเป็นชุมชนในเขตเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงต่อเนื่องรวดเร็ว และประชาชนที่พักอาศัยในชุมชนส่วนใหญ่เป็นคนพื้นเพเดิม จึงมักเคยชินกับสภาพแวดล้อมเดิมๆ ทั้งที่ลักษณะชุมชนโดยรวมชุมชนจะพบปัญหาอาชญากรรม ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบในชุมชนเรียงตามลำดับ

คือ ยาเสพติด วัยรุ่น มั่วสุม และลักทรัพย์ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และจากข้อมูลอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจำนวนคดีที่ได้รับแจ้งจากประชาชนกับจำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถดำเนินการจับกุมได้คิดเป็นร้อยละที่น้อยมาก เนื่องจากว่าชุมชนเมืองอ่างทอง เป็นชุมชนที่มีจำนวนประชากรแฝงเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเมื่อเกิดอาชญากรรมขึ้นในชุมชน จึงทำให้การติดตามจับกุมอาชญากรรมทำได้ยากหากไม่มีการศึกษาเชิงพื้นที่ประกอบกัน

ในการแก้ปัญหาอาชญากรรมสิ่งหนึ่งที่ถูกนำมาพิจารณาศึกษานอกเหนือจากลักษณะสังคมวิทยา (Sociology) และทางจิตวิทยา (Psychology) คือ ลักษณะของการเกิดอาชญากรรมที่สามารถพิจารณาได้ในเชิงภูมิศาสตร์ (Geography) เนื่องจากอาชญากรรมไม่ได้เกิดขึ้นกระจัดกระจายไปทั่ว แต่มักจะเกาะกลุ่มเกิดขึ้นในบางพื้นที่ ดังนั้น การศึกษาเอกลักษณ์ชุมชนถือเป็นการขยายภารกิจของตำรวจให้เหนือกว่าอาชญากรรมด้วยความร่วมมือของประชาชนในชุมชน เพื่อแก้ปัญหาให้หมดไป ซึ่งต่างจากการปราบปรามอาชญากรรมรูปแบบเดิมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขปัญหาคriminalไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคมที่เป็นเหมือนกับดักที่ทำให้คนต้องกักตัวอยู่ในบ้านซึ่งสำคัญเทียบเท่ากับปัญหาอาชญากรรมและอาจนำไปสู่การเกิดอาชญากรรม

การศึกษาเชิงภูมิศาสตร์จากเอกลักษณ์ของชุมชนจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวางนโยบายป้องกันแก้ไขปัญหอาชญากรรม รวมไปถึงเป็นประโยชน์กับประชาชนทั่วไปในการนำความรู้ดังกล่าวนี้ไปใช้ในการลดโอกาสในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมใช้ชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้ศึกษาตระหนักว่าการศึกษาเอกลักษณ์ของชุมชนจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวางนโยบายป้องกันแก้ไขปัญหอาชญากรรม ตัดโอกาสในการก่ออาชญากรรมของคนร้าย รวมไปถึงเป็นประโยชน์กับประชาชนทั่วไปในการนำความรู้ดังกล่าวนี้ไปใช้ในการลดโอกาสในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะมีผลต่อการป้องกันชุมชนให้ได้รับความปลอดภัยจากอาชญากรรมได้มากขึ้น นำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งและการแก้ไขปัญหอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเอกลักษณ์ของปัญหาอาชญากรรมชุมชนในเขตพื้นที่ สก.เมือง จังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อศึกษาความสอดคล้องของนโยบายการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับเอกลักษณ์ของปัญหาอาชญากรรมชุมชนในเขตพื้นที่ สก.เมือง จังหวัดอ่างทอง
3. เพื่อแสวงหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันอาชญากรรมให้สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของปัญหาอาชญากรรมชุมชนในเขตพื้นที่ สก.เมือง จังหวัดอ่างทอง

กรอบแนวคิดและระเบียบวิธีวิจัย

1. กรอบแนวคิดและทฤษฎี การศึกษานี้ ประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎี ดังต่อไปนี้

1.1 แนวคิดเรื่องการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม
อาชญากรรมเกิดขึ้นจากผลของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเพิ่มขึ้นของประชากรในสังคมที่เปลี่ยนมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม สภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคมแบบต่างคนต่างอยู่ การแยกตัวของชุมชนของบุคคล ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่าไม่มีความมั่นคงในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ทำให้เกิดความรู้สึกอ้างว้าง โดดเดี่ยว ลักษณะดังกล่าวนำไปสู่การทำให้เกิดผลร้ายต่อสังคมโดยรวม เป็นการกร่อนทำลายโครงสร้างความสัมพันธ์ภายในชุมชน สมาชิกภายในชุมชนต่างปล่อยปละละเลยต่างคนต่างเอาตัวรอด ไม่สนใจต่อการป้องกันปัญหาอาชญากรรม ทำให้ในที่สุดปัญหาอาชญากรรมจึงกลายเป็นความรับผิดชอบของตำรวจแต่เพียงฝ่ายเดียว ความปลอดภัยของสมาชิกชุมชนจึงอยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2526, น.17) ผู้ศึกษาจึงได้นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาแนวทางตามหลักทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมโดยการออกแบบสภาพแวดล้อม

Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED) โดยนำแนวคิดที่ได้มาผสมผสานและปรับประยุกต์ให้เข้ากับวิถีการดำเนินชีวิต และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงของผู้อยู่อาศัยในชุมชน ทำให้สามารถจะนำแนวทางดังกล่าวไปปรับใช้กับการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในบริเวณบ้าน ชุมชน และหมู่บ้านของชุมชนเมืองอ่างทองเพื่อป้องกันอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตามความเหมาะสม

1.2 ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (ค.อ.ส.)

ทฤษฎีนี้เป็นการรวมแนวความคิดระหว่างทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์กับทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย โดยเสนอว่า ทั้ง 2 แนวทฤษฎี มีคุณประโยชน์ทั้งในทางทฤษฎี (theoretical utilities) และทางปฏิบัติ (pragmatic utilities) แต่ในสถานการณ์ที่ต่างกันและสภาพพื้นที่ที่ต่างกัน จึงต้องนำกรอบทฤษฎีและมาตรการภายใต้แนวทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้มีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อสังคมมากที่สุด นอกจากนี้ทฤษฎี ค.อ.ส. ยังมุ่งพัฒนามาทฤษฎี (theoretical proposition) สำหรับอธิบายพฤติกรรมอาชญากรซึ่งเป็นการพยายามที่จะเชื่อมโยงอาชญาวิทยาเข้ากับสาขาพฤตินิยมศาสตร์ทั่วไป ผู้ศึกษาเห็นว่า การจัดสภาพแวดล้อมในชุมชนเพื่อป้องกันอาชญากรรมในปัจจุบันไม่ได้ได้รับความสนใจจากหน่วยงานรัฐบาลอย่างเพียงพอ จึงมักจะเกิดปัญหาอาชญากรรมในบริเวณพื้นที่ต่างๆ ทั้งนี้เนื่องจากผังเมืองและชุมชนมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและพฤติกรรมของพลเมืองทุกๆ ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกอาชญากรรมมักอาศัยช่วงโอกาสในสภาพแวดล้อมประกอบอาชญากรรม จึงทำให้ประชาชนผู้ใช้ประโยชน์พื้นที่ในชุมชนต้องพึงพาประโยชน์จากการออกแบบผังเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น การนำทฤษฎีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ จึงมีผลต่อลักษณะการจัดสภาพชุมชนก็มีผลต่อการเพิ่มหรือลดอาชญากรรมด้วย

1.3 ทฤษฎีรูปแบบอาชญากรรม (Crime Pattern Theory)

ทฤษฎีรูปแบบอาชญากรรมพัฒนาโดย พอล และแพท แบนดิงแฮม (Brantingham, 1990) อธิบายถึงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเกิดอาชญากรรม

ซึ่งเชื่อว่าอาชญากรรมมีสาเหตุจากการที่อาชญากรได้เข้าไปอยู่ในสถานที่และมีโอกาสเลือกเหยื่อที่เหมาะสม โดยทฤษฎีรูปแบบอาชญากรรมจะนำมาใช้อธิบายการเกิดอาชญากรรมในชุมชนที่ต้องใช้องค์ประกอบต่างๆ โดยทฤษฎีรูปแบบอาชญากรรมจะสันนิษฐานการตัดสินใจลงมือประกอบอาชญากรรมหรือแรงจูงใจของผู้กระทำผิด อีกทั้งพยายามทำความเข้าใจกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินการภายในบริบทขององค์ประกอบอื่นๆ จากลักษณะการเกิดอาชญากรรมซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ผู้ศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานของโอกาสการเกิดอาชญากรรม แรงจูงใจผู้กระทำผิดหรือโอกาสการเกิดอาชญากรรมโดยเทียบเคียงกับความสม่ำเสมอหรือการกระจายของการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ได้

1.4 ทฤษฎีหน้าต่างแตก (Broken Windows Theory)

แนวทางของทฤษฎีนี้ มุ่งสร้างให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยเฉพาะชีวิตคนในสังคมเมือง ที่ต้องอาศัยอยู่กับคนแปลกหน้าและอยู่ในสถานการณ์ที่ประชาชนต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อยในระดับ (Minimum Levels Of Order) นักนครวิทยา (Urbanologist) ชื่อ เจน จาคอบส์ (Jane Jacobs) เรียกว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงเล็กๆ น้อยๆ ของชีวิตคนเมือง เป็นสิ่งที่ช่วยทำให้คนแปลกหน้าสามารถอาศัยอยู่ด้วยกันได้อย่างสงบสุขด้วยความเจริญมีอารยธรรมสง่าภูมิฐาน แต่ก็เป็เงื่อนไขที่สำคัญและมีข้อจำกัดจากทฤษฎีแสดงให้เห็นว่าปัญหาอาชญากรรมส่วนใหญ่ ผู้กระทำผิดมักไม่ได้เริ่มต้นสร้างพฤติกรรมทางอาชญากรรมที่ร้ายแรงหรือคดีอุกฉกรรจ์โดยทันที แต่มักเริ่มต้นจาก ไม่ยึดถือระเบียบแบบแผนและเพิ่มระดับไปจนเป็นการประกอบอาชญากรรม ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ดำเนินการใดๆ เมื่อเกิดความไร้ระเบียบ ไม่เคารพกฎเกณฑ์กติกาขึ้นในสังคม จะทำให้ประชาชนเกิดความหวาดระแวง จนนำไปสู่การเปิดช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรมที่สำคัญ เช่น การลักทรัพย์ การชิงทรัพย์ การปล้นทรัพย์ การฆาตกรรม ดังนั้น ในการป้องกันการอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามเอกลักษณ์ชุมชน จึงต้องใช้แนวคิดตามหลักการของทฤษฎีหน้าต่างแตก ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องปฏิบัติงาน

ร่วมกับประชาชน โดยก่อนลงมือดำเนินการวางแผนทางต่างๆ จำเป็นต้องใช้ทฤษฎีนี้ในการศึกษาสาเหตุของปัญหา เช่น ศึกษาปัญหาอาชญากรรม ศึกษาระเบียบกฎหมาย กติกาสังคม ศึกษา ข้อกฎหมาย จากนั้นก็ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจกับประชาชน โดยแนวทางของทฤษฎีมีส่วนเสริมกัน ทั้งน่าจะจำเป็นต้องใช้ควบคู่กันไป โดยเฉพาะเพื่อให้เกิดผลสำเร็จมากขึ้น ควรต้องใช้รวมกันกับการเป็นผู้นำตำรวจที่มีคุณภาพ จึงจะทำให้การแก้ปัญหามีประสิทธิภาพและได้รับการสนับสนุนจากประชาชนมากขึ้น

1.5 ทฤษฎีวงกลมที่มีจุดศูนย์กลางร่วมกัน (Concentric circle theory)

ทฤษฎีนี้อธิบายให้เห็นถึงสาระสำคัญของการใช้พื้นที่เขตเมืองและการเติบโตของเมือง โดยการแบ่งเขตพื้นที่ตามคุณสมบัติของประชากรบนพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ที่มีการขยายตัวของเมืองตามเส้นทางคมนาคม พื้นที่สูงและแม่น้ำลำคลองในเขตพัฒนาอุตสาหกรรม ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชนชั้นกลางค่อนข้างสูงและชนชั้นสูงที่พักอาศัยเขตชานเมืองกับกลุ่มผู้ใช้แรงงานและผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลางที่อพยพมาจากชนบทพักอาศัยอยู่ในบ้านราคาถูกและทรุดโทรมใกล้ๆ โรงงานอุตสาหกรรม ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าจึงจำเป็นต้องนำทฤษฎีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้เพื่อให้การวางแผนป้องกันอาชญากรรมได้อย่างสอดคล้องกับสภาพชุมชนมากที่สุด

2. ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม ระหว่างวิธีวิจัยเชิงคุณภาพกับวิธีวิจัยเชิงปริมาณ การดำเนินการแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับนโยบายการแก้ปัญหาอาชญากรรม จำนวน 3 นาย คือ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดอ่างทอง รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดอ่างทอง และผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรจังหวัดอ่างทอง แล้วใช้เป็นกรอบในการออกแบบสอบถาม (Questionnaire)

ในการเก็บข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 2 ทำการทดสอบ (Pre-test) แบบสอบถาม เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) แล้วนำไปทดสอบเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดอ่างทอง จำนวน 30 นาย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มประชากรในการศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79 จากนั้น นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธรเมืองอ่างทอง จำนวน 130 นาย ด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-administered Questionnaire) มีลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ตำแหน่ง และระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในชุมชน ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเอกลักษณ์อาชญากรรมของชุมชน เพื่อศึกษาลักษณะของชุมชน ข้อคำถามจะสอบถามถึงลักษณะของชุมชนตามความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 25 ข้อความ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเอง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรม โดยข้อคำถามจะวัดความคิดเห็นที่มีต่อความสอดคล้องของนโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรมกับเอกลักษณ์อาชญากรรมชุมชน ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 20 ข้อ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเอง

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับนโยบายการแก้ปัญหาอาชญากรรม โดยเป็นคำถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและทำการแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออกแล้ว นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อย แล้วมาลงรหัสเพื่อประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาด้านเอกลักษณ์อาชญากรรมของชุมชนพบว่า

1. ด้านช่วงเวลาเกิดเหตุคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ ส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงค่ำ ระหว่างเวลา 18.00 - 24.00 น. ช่วงเวลาเกิดเหตุคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายอยู่ในช่วงค่ำระหว่างเวลา 18.00 - 24.00 น. ช่วงเวลาเกิดเหตุคดีเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย และเพศส่วนใหญ่อยู่ในช่วงค่ำ ระหว่างเวลา 18.00 - 24.00 น. ช่วงเวลาเกิดเหตุคดีที่น่าสนใจอยู่ในช่วงบ่าย ระหว่างเวลา 12.00 - 18.00 น. ช่วงเวลาเกิดเหตุคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายอยู่ในช่วงค่ำระหว่างเวลา 18.00 - 24.00 น.

2. ด้านลักษณะการเกิด/พฤติกรรมคนร้ายในประเด็นพฤติกรรมทางอาชญากรรมที่ร้ายแรงหรือคดีอุกฉกรรจ์มักเริ่มต้นจากไม่ยึดถือระเบียบแบบแผน ไม่เคารพกติกาและไม่รักษาวินัยก่อน แล้วจึงจะขยายไปสู่การประกอบอาชญากรรมที่ร้ายแรง รองลงมา คือ การก่อปัญหาอาชญากรรมในชุมชนมักเกิดจากอาชญากรที่เป็นกลุ่มบุคคลรายได้ต่ำและประสบปัญหาความยากจน

3. ด้านกลุ่มจำนวนอาชญากร เป็นคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินซึ่งเป็นคดีที่เกิดขึ้นบ่อยในชุมชน มักพบว่า ผู้ก่อเหตุเป็นกลุ่มอาชญากรรมที่มีมากกว่า 2 คนขึ้นไป รองลงมา คือ ประเด็นจำนวนอาชญากรรมในชุมชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากอาชญากรรมในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองอ่างทองที่เกิดขึ้นเป็นประจำหรืออาชญากรรมเล็กน้อย มักไม่ได้รับการแจ้งเหตุจากประชาชนในพื้นที่

4. ด้านสถานที่เกิดเหตุ บริเวณที่เกิดอาชญากรรมของชุมชนเมืองมักเกิดบริเวณที่มีตึกและในพื้นที่บริเวณชอยเปลี่ยว รองลงมา คือ ประเด็นในเขตใจกลางเมืองมักมีอัตราการเกิดอาชญากรรมสูง เนื่องจากสภาพการควบคุม

สังคมที่อ่อนแอ เพราะขาดการจัดระเบียบทางสังคม

5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ประชาชนคอยเป็นหูเป็นตาและแจ้งข่าวเบาะแสดังกล่าวให้กับตำรวจท้องที่ทราบและดำเนินการตรวจสอบ รองลงมา คือ ประเด็นประชาชนตื่นตัวเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม

ผลการศึกษานโยบายการแก้ปัญหาอาชญากรรม พบว่า

1. นโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มุ่งเน้นการป้องกันอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม โดยการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงตามอำนาจหน้าที่และแหล่งมั่วสุม เพื่อตัดช่องโอกาสและไม่เป็นแหล่งบ่มเพาะอาชญากรรม รองลงมา คือ ประเด็น สำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ความสำคัญในการควบคุมและลดความรุนแรงของอาชญากรรมที่ประชาชนรู้สึกว่าเป็นภัยคุกคามต่อชีวิตและทรัพย์สิน โดยเน้นคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินที่สาธารณะที่กระทบกับความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน

2. นโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับภาค พบว่า มีการพัฒนาความรู้ด้านการปราบปรามอาชญากรรมและการสืบสวนให้สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ การใช้ดุลยพินิจและเทคนิคต่างๆ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ การพัฒนาฐานข้อมูลท้องถิ่นและข้อมูลบุคคลเป็นข้อมูลให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในงานป้องกันปราบปราม

3. ด้านนโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับจังหวัด พบว่า มีการรณรงค์เผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์ รวมทั้งการนำเสนอต่อที่ประชุมสัมมนาเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม รองลงมา คือ การเน้นยุทธศาสตร์การรณรงค์เสริมสร้างความร่วมมือในการป้องกันตนเองของประชาชนด้วยการให้ความรู้วิธีการป้องกันตนเองหากต้องเผชิญกับภัยอาชญากรรม

4. ด้านนโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับสถานีตำรวจพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมีการส่งเสริมให้ประชาชนรับทราบโครงการสำรวจความปลอดภัยของบ้านเรือนและโครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย เพื่อให้ประชาชนมีการป้องกันตนเองมากขึ้น รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจมีการจัดสมาชิกหรืออาสาสมัครผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันออกตรวจท้องที่ เพื่อคอยระวังป้องกันรักษาความปลอดภัยตามบริเวณต่างๆ ที่มีปัญหาอาชญากรรมในชุมชน

สรุปผลการศึกษา

1. เกล็ดฉัณณ์อาชญากรรมของชุมชน

ผลการศึกษาจากความคิดเห็นของประชากรในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านช่วงเวลาเกิดคดีอาชญากรรม พบว่า คดีอาชญากรรมมักจะเกิดในช่วงเวลาเฉพาะที่ค่อนข้างแน่นอนตามแต่ละประเภทคดี

1.2 ด้านลักษณะการเกิดพฤติกรรมคนร้าย พบว่า อาชญากรรมที่ร้ายแรงหรือคดีอุกฉกรรจ์ มักเริ่มต้นจากไม่ยึดถือระเบียบแบบแผนไม่เคารพกติกาและไม่รักษาวินัยก่อน แล้วจึงจะขยายไปสู่การประกอบอาชญากรรมที่ร้ายแรง

1.3 ด้านกลุ่มจำนวนอาชญากร พบว่า จำนวนผู้ก่ออาชญากรรมมักเป็นกลุ่มอาชญากรที่มีมากกว่า 2 คนขึ้นไป

1.4 ด้านสถานที่เกิดเหตุ พบว่า บริเวณที่เกิดอาชญากรรมของชุมชนเมืองมักเกิดบริเวณที่มีดและในพื้นที่บริเวณชอยเปลี่ยว

1.5 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า ประชาชนจะคอยเป็นหูเป็นตาและแจ้งข่าวเบาะแสดต่างๆ ให้กับตำรวจท้องที่ทราบและดำเนินการตรวจสอบ

2. ความสอดคล้องกับนโยบายการแก้ปัญหาอาชญากรรม

ผลการศึกษาจากความคิดเห็นของประชากรในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านนโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติมุ่งเน้นการป้องกันอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม โดยการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงตามอำนาจหน้าที่และแหล่งมั่วสุมเพื่อตัดช่องโอกาสและไม่เป็นแหล่งบ่มเพาะอาชญากรรม

2.2 ด้านนโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับภาค มีการพัฒนาความรู้ด้านการปราบปรามอาชญากรรมและการสืบสวนให้สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ การใช้ดุลยพินิจและเทคนิคต่างๆ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านนโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับจังหวัด พบว่า มีการรณรงค์เผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์ รวมทั้งการนำเสนอต่อที่ประชุมสัมมนาเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

2.4 ด้านนโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับสถานีตำรวจ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมีการส่งเสริมให้ประชาชนรับทราบโครงการสำรวจความปลอดภัยของบ้านเรือนและโครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย เพื่อให้ประชาชนมีการป้องกันตนเองมากขึ้น

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาเอกลักษณ์อาชญากรรมของชุมชน พบว่ามีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1.1 เอกลักษณ์อาชญากรรมของชุมชนด้านเวลา พบว่าคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้น มักจะเกิดในช่วงเวลาเฉพาะที่ค่อนข้างแน่นอนตามแต่ละประเภทคดี สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Park (1952, p.63) นักอาชญาวิทยากลุ่มชิคาโก ซึ่งอธิบายอาชญากรรมว่าเป็นปรากฏการณ์ถาวรตามลักษณะพื้นที่ บริเวณใดที่เกิดอาชญากรรมบ่อย มักเกิดขึ้นซ้ำอีกอยู่เช่นนั้น และยังสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่และช่วงเวลาการเกิดอาชญากรรม หรือ The space and time

of offences ของ P.J. Brantingham และ P.L. Brantingham (2013 p.535 - 553) แห่งสถาบันวิจัยประเทศแคนาดา ที่อธิบายว่ารูปแบบอาชญากรรมไม่ใช่เรื่องบังเอิญแต่เกิดจากความตั้งใจของอาชญากร ซึ่งลักษณะของพื้นที่ที่จะบ่งบอกถึงประเภทการกระทำความผิด ซึ่งมีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาในการเกิดอาชญากรรม ดังนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงมีนโยบายให้ทุกสถานีตำรวจมีการจัดทำ “นาฬิกาอาชญากรรม” โดยอาศัยข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากอาชญากรรมนั้นๆ เช่น วัน เวลา สถานที่เกิดเหตุ ประเภทและชนิดของคดี คนร้าย อาวุธที่ใช้ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการวางแผนวิเคราะห์อาชญากรรม (Crime Analysis) ที่เกิดขึ้นในพื้นที่สถานีตำรวจ

1.2 เอกลักษณะอาชญากรรมของชุมชนตามลักษณะการเกิดและพฤติกรรมคนร้าย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมทางอาชญากรรมที่ร้ายแรงหรือคดีอุกฉกรรจ์มักเริ่มต้นจากไม่ยึดถือระเบียบแบบแผนไม่เคารพกติกาและไม่รักษาวินัยก่อน แล้วจึงจะขยายไปสู่การประกอบอาชญากรรมที่ร้ายแรงสอดคล้องกับทฤษฎีหน้าต่างแตก (Broken Windows Theory) หลักการของทฤษฎีนี้ อธิบายได้ว่าเมื่อปล่อยให้ความเสียหายมากขึ้นกระทั่งมีสภาพเป็นแหล่งเสื่อมโทรม สุจริตชนคนดีก็มักหลีกเลี่ยงที่จะเข้าไปใกล้ หรือเกี่ยวข้องกับพื้นที่นั้นๆ ในที่สุด พื้นที่ดังกล่าวก็ถูกยึดครองโดยกลุ่มมิจฉาชีพหรือกลุ่มคนผู้ชอบทำตัวว่องไวสังคม ดังนั้น การดำเนินการตามแนวทางของทฤษฎีหน้าต่างแตก เป็นการปฏิบัติที่มุ่งจัดความไร้ระเบียบเพื่อป้องกันพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การก่ออาชญากรรม

1.3 เอกลักษณะอาชญากรรมของชุมชนตามจำนวนอาชญากร พบว่าคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ซึ่งเป็นคดีที่เกิดขึ้นบ่อยในชุมชน มักพบว่าผู้ก่อเหตุเป็นกลุ่มอาชญากรรมที่มีมากกว่า 2 คนขึ้นไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอาชญากรมีการแบ่งหน้าที่กันทำอย่างชัดเจนมีการเตรียมแผนการในการก่อเหตุมาเป็นอย่างดี มีการรวมกลุ่มแก่งค์กันกระทำความผิด สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องแก๊งค์ของ G. David Curry and Irving Spergel (1988 ; Siegel, Larry J., 1988 :

325) อธิบายว่า ในการรวมกลุ่มของเด็กเยาวชนหรือผู้ใหญ่เพื่อกระทำการอันเป็นการละเมิดกฎหมาย จะมีการจัดการที่ซับซ้อน แม้ว่าบางเวลาจะกระจัดกระจาย บางเวลาก็ประสานกัน มีการจัดตั้งกฎของความเป็นผู้นำและความเป็นสมาชิก การทำงานจะทำงานภายในขอบข่ายของบรรทัดฐานและค่านิยมที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน จะเห็นได้ว่าชุมชนเมืองอ่างทองยังมีสภาพชุมชนที่ส่วนใหญ่พ่อแม่ต้องออกไปหารายได้นอกบ้าน อาจทำให้ไม่มีเวลาในการดูแลบุตรหลานในการอบรมสั่งสอน หรือไม่มีเวลาในครอบครัว ดังนั้น โอกาสที่บุตรหลานจะไปคบเพื่อน ซึ่งอาจเป็นเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เกร และซึมซับพฤติกรรมเบี่ยงเบน จนนำไปสู่การชักชวนกันไปในทางที่ผิด ก็จะมีสูงเช่นกัน

1.4 เอกลักษณ์อาชญากรรมของชุมชนตามลักษณะสถานที่เกิดเหตุ พบว่าการเกิดอาชญากรรมของชุมชนเมือง มักเกิดบริเวณที่มีดและในพื้นที่บริเวณชอยเปลี่ยว สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการจัดการความมั่นคง (CJ.612 : Security Management) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า สิ่งหนึ่งที่ดีที่สุดและถูกที่สุดของกลไกการรักษาความปลอดภัย คือ แสงไฟและต้องเป็นแสงไฟที่มีประสิทธิภาพ มีตัวอย่างคดีมากมายที่เกิดขึ้น เพราะโอกาสในการตรวจสอบการกระทำผิดมีจำกัด แสงสว่าง จะเพิ่มโอกาสของการตรวจสอบการกระทำผิด แสงไฟ จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพื้นที่รักษาความปลอดภัย จุดที่ไม่ได้ติดตั้งไฟส่องสว่าง จะทำให้โอกาสในการตรวจสอบการกระทำผิดมีน้อย และกลายเป็นจุดเสี่ยงในการเกิดอาชญากรรม

1.5 เอกลักษณ์อาชญากรรมของชุมชนตามความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า ประชาชนสามารถเป็นหูเป็นตาแจ้งข่าวเบาะแสดังๆ ให้กับตำรวจท้องที่ทราบและดำเนินการตรวจสอบ ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชุมชนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยเหลือส่งเสริมกิจการตำรวจให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับรายงานผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม (Nation Advisory Commission on Criminal Justice Standards and Goal, 1973) ซึ่งสรุปว่าการ

ต่อสู้กับอาชญากรรมไม่ใช่ความรับผิดชอบของหน่วยงานตำรวจโดยลำพัง การลดขอบเขตและความรุนแรงของปัญหาอาชญากรรมย่อมเกิดขึ้นได้ ถ้าชุมชนบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไปทำงานร่วมกัน ดังนั้น การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นนั้น ย่อมต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากคนในชุมชน

2. ผลการศึกษานโยบายการแก้ปัญหาอาชญากรรม พบว่ามีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

2.1 สำนักงานตำรวจแห่งชาติมุ่งเน้นการป้องกันอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม โดยการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงตามอำนาจหน้าที่และแหล่งมั่วสุม เพื่อตัดช่องโอกาสและไม่เป็นแหล่งบ่มเพาะอาชญากรรม สอดคล้องกับทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม ซึ่งอธิบายว่าการที่คนร้ายจะตัดสินใจจะกระทำผิดหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับช่องโอกาส หากคิดว่าเป็นขณะที่กระทำผิดจะมีโอกาสถูกจับกุมสูงหรือถูกตรวจสอบพบได้ง่ายก็จะเลือกไม่กระทำความผิด ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจ และชุมชนควรร่วมกันจัดระเบียบสภาพแวดล้อมให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย อาจทำได้โดยการสร้างสิ่งกีดขวางให้มั่นคงแข็งแรงเพื่อป้องกันการบุกรุก เช่น สร้างกุญแจล็อก สร้างรั้วบ้าน สร้างหน้าต่าง รวมถึงการจัดการสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป เช่น การสร้างไฟฟ้าให้แสงสว่างตามท้องถนนหรือในที่มืด ในที่สว่างไม่เพียงพอ การติดตั้งกล้องวงจรปิดและระบบเตือนภัยต่างๆ

2.2 นโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับภาคตามเอกลักษณ์ของชุมชน จะมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาความรู้ด้านการปราบปรามอาชญากรรมและการสืบสวนให้สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ การใช้ดุลยพินิจและเทคนิคต่างๆ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันเป็นที่น่าสังเกตว่า มีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ส่งเสริมให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจำเป็นที่จะต้องพัฒนา

ตัวเองอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากองค์กรตำรวจเป็นองค์กรที่มีนโยบายคอยผลักดัน และกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตื่นตัว ต้องขยันขันแข็ง พยายามร่างกายแรงใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งองค์กรจำเป็นจะต้องอาศัยแรงจูงใจเข้ามาช่วยกระตุ้น เพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ พวงเพชร วัชรอยู่ (2537) ได้กล่าวว่า “ถ้ายังมีแรงจูงใจมากเพียงใดคนก็ยังมีผลงานที่เกิดจากการกระทำ ที่มีแต่การสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นต่อตนเองและสังคม” ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการสร้างแรงจูงใจในการทำงานเป็นสิ่งที่ควรทำให้เกิดขึ้นขององค์กร

2.3 นโยบายการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับจังหวัด พบว่า นโยบายในการรณรงค์เผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์ รวมทั้งการนำเสนอต่อที่ประชุมสัมมนา เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการ ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมีความสอดคล้องกับเอกลักษณ์ของชุมชนมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจก็เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน จะต้องรับผิดชอบ ดูแลรักษาความปลอดภัย รวมถึงให้ความรู้ต่อประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องของ สภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม โดยสอดคล้องกับทฤษฎี รูปแบบอาชญากรรมของพอล และ แพท แบนดิงแฮม (Brantingham, 1990) ซึ่งเน้นอธิบายสาเหตุอาชญากรรมว่าเกิดจากสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดย เชื่อว่าอาชญากรรมเกิดจากการที่อาชญากรได้เข้าไปอยู่ในสถานที่และมีโอกาส เลือกเหยื่อที่เหมาะสม ทั้งนี้ อาชญากรจำนวนมากจะไม่ลงมือประกอบอาชญากรรม ในสถานที่ที่ตนเองไม่คุ้นเคยหรือไม่เคยไปมาก่อน อาชญากรมีแนวโน้มจะประกอบ อาชญากรรมในบริเวณที่ตนเองคุ้นเคย เนื่องจากมองเห็นว่ามีโอกาสที่จะหลบหนี ได้ หรือมีความมั่นใจทางด้านจิตใจ สอดคล้องกับการป้องกันอาชญากรรมของ สหรัฐอเมริกา ซึ่งคลอตเตอร์และเอ็ดเวิร์ด (Klotter & Edwards, 1998) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่องการป้องกันการขโมย ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าการป้องกันอาชญากรรม นอกจากจะเป็นการป้องกันโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ทุกๆ คนในสังคมต่าง ก็มีความรับผิดชอบตนในการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ของการตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรมและทั้งเพื่อนบ้าน ชุมชนที่อยู่อาศัย ก็ควรมีความรับผิดชอบซึ่งกัน และกันด้วย

2.4 ด้านนโยบายการควบคุมปัญหาอาชญากรรมระดับสถานีตำรวจ พบว่า นโยบายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีการส่งเสริมให้ประชาชนรับทราบโครงการสำรวจความปลอดภัยของบ้านเรือนและโครงการเพื่อนบ้านเตือนภัยเพื่อให้ประชาชนมีการป้องกันตนเองมากขึ้น มีความสอดคล้องกับเอกลักษณ์ของชุมชนมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความมุ่งมั่นให้ชุมชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบซึ่งกันและกัน นโยบายดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sadd and Grinc (1994) กล่าวว่า กลยุทธ์แบบนี้เป็นกลยุทธ์ที่สร้างชุมชนให้มีพลังกำลังที่เข้มแข็ง (Community Empowerment) ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชนต่างๆ โดยชุมชนจะเป็นแกนนำหรือเป็นแกนหลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในลักษณะของการสร้างทีมงาน (Managementteam) ที่มาจากหลายภาคหลายส่วนของชุมชนนั้นๆ โดยทีมงานดังกล่าวนี้ จะเข้าไปทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วน การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจการตำรวจในปัจจุบัน ได้แก่ การให้ข่าวสาร การเป็นพยาน การปฏิบัติตามคำแนะนำ การช่วยชี้เบาะแสของคนร้าย

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรที่จะต้องพัฒนาการเก็บบันทึกข้อมูลเอกลักษณ์อาชญากรรมเชิงพื้นที่ทุกพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์อาชญากรรมและกำหนดนโยบายป้องกันอาชญากรรม
2. สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย หรือมาตรการในการป้องกันอาชญากรรมในภาพรวม
3. สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนยุทธวิธีปรกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
4. สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรสำรวจกำลังพลของแต่ละพื้นที่ และจัดสรรกำลังพลให้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละพื้นที่ ในทุกภาคส่วน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารังต่อไป

ศึกษาในทัศนะของตำรวจอาสา ต่อความสอดคล้องของนโยบายการ
ป้องกันปัญหาอาชญากรรมกับเอกลักษณ์อาชญากรรมชุมชนเมืองอ่างทอง

รายการอ้างอิง

- กรรณิภรณ์ บุญญฤทธิ์. (2527). การศึกษาความร่วมมือของชุมชนต่อการป้องกัน
อาชญากรรมในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
มหาวิทยาลัยมหิดล).
- กัลยา มหาอำนาจ. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและ
ปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำรวจภูธรจังหวัด
สมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร). มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
คณะรัฐศาสตร์.
- เกรียงไกร อินทร์สาลี. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและ
ปราบปราม อาชญากรรมศึกษาเฉพาะกรณี : ผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้าง
เขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลวังทองหลาง. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยรามคำแหง,คณะรัฐศาสตร์.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2526). ตำรวจญี่ปุ่นจากทฤษฎีไทยในอดีตจวบจน
ปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.
- พวงเพชร วัชรอยู่. (2537). แรงจูงใจกับการทำงานกรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, ภาควิชาจิตวิทยา.
- สุรพงษ์ เหมือนเผ่าพงษ์. (2540). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
ของพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจ
นครบาล. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- สุนทร แคลนกระโทก. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนกับกิจกรรมและการ
ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจนครบาล
ประชาสำราญ สังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.
- สมิทธิ สารอด. (2541). ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของพนักงาน
สอบสวนส่วนปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการ

กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์.
สังคมศาสตร์.

อุเทน นัยพิน. (2542). ประเมินประสิทธิภาพโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม :
ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะรัฐศาสตร์.

Anon. (1973). Nation Advisory Commission on Criminal Justice
Standards and Goal, 1973.United States of America.

Brantingham, PL, & Brantingham,PJ.(2013).The theory of target
search. In F Cullen & P Wilcox (Eds.), The Oxford handbook
of criminological theory (pp. 535-553). New York, NY:
Oxford University Press.

G. David Curry and Irving Spergel. (1988). Youth Gangs : Problem
and Response.Chicago,University of Chicago.

Robert E. Park. (1952). Human Communities : the City and Human
Ecology ,Glencoe
